

Guidance for Young People – *from school leavers to graduates* (with a focus on England)

Jenny Hansson
Soltorgsgymnasiet, Borlänge Kommun
23-27 april, 2018

Vid ett flertal tillfällen har jag läst om möjligheter till utbyten och studiebesök i andra länder för studie- och yrkesvägledare, jag har känt mig lockad och funderat på om jag inte borde försöka komma iväg, men jag har alltid låtit något komma i vägen. Läsåret 17/18 var känslan mer bestämd, drivkraften fanns där. Därför bevakade jag Euroguidance webbsida när de publicerade de utbyten som skulle vara möjliga att söka till vårterminen 2018. Bradford var ett av de två utbyten jag ansökte om att få delta i. Jag har tidigare varit England genom mitt arbete och besökte då universiteten i York och Leeds. Det hade skapat en nyfikenhet för det engelska utbildningssystemet. Jag tilltalades också av tanken att vi skulle få ta del av vägledning för allt ifrån individer som inte klarat ut gymnasiet till de som studerar på högskola.

Min fortbildning startade redan då jag började författa min ansökan, när jag fick tänka till kring varför just jag skulle åka. Efter att jag fått mottaga det positiva beskedet att jag hade fått en plats började nästa steg i processen; att förbereda en presentation om studie- och yrkesvägledning i Sverige. Även den processen satte igång tankar som var utvecklande för min egen del.

Utbytet startade en måndag i slutet av april vilket var en bra tid att ge sig iväg för den som arbetar på gymnasiet. Resan gick till Bradford, en stad med 530 000 innevånare, som ligger i Yorkshire i norra England. Staden har tidigare varit framgångsrik inom textilindustri, men har de senaste åren drabbats av en nedgång. Invandringen är relativt hög, 35% av innevånare har annat modersmål än engelska. Nu försöker staden marknadsföra sig som en stad inom filmindustrin, Bradford är utnämnd till Unesco City of Film.

Vi var tio deltagare på utbytet, varav sex personer kom från Tyskland, två från Estland och två deltagare från Sverige. Utbytet arrangerades av AspireIgen som är ett regionalt företag i Yorkshire som arbetar med studie- och yrkesvägledning för både unga och äldre, de har kurser för personer som räknas som NEET (Not in Education, Employment or, Training), vägledningscenter, fortbildar studievägledare, osv.

Måndag – Guidance in the U.K.

För att få en känsla för regionen vi befann oss i startade dagen med ett informationspass om Yorkshire, "God's Own Country". Vi fick sedan en introduktion av Storbritanniens utbildningssystem med fokus riktat mot studie- och yrkesvägledning. I England har de ett system där studie- och yrkesvägledning tillhandahålls av exempelvis från AspireIgen (Shine) på 1-åriga kontrakt. Vissa studie- och yrkesvägledare driver sina egna företag och vissa är anställda av företag och hyrs ut. Det gav en känsla av att studie- och yrkesvägledarna blev "sina egna" i mångt och mycket. Jag förstod det som att det hade varit en stor omställning för många av studie- och yrkesvägledare i England att gå över till det här systemet (det skedde 2012). Glyn Ellis, studie- och yrkesvägledare, berättade att mycket fokus i England ligger på yrkesinformation; "Talking about jobs!". Han kom att berätta om deras motsvarighet till PRAO; de duktiga valde yrken där de kunde få sommarjobb och de svagare eleverna fick inga platser alls. Nu försökte de istället arbeta med välutformade besök och temadagar kring yrken.

Vi fick veta att Skottland är duktiga på on-line service, en bidragande orsak är att innevånarna helt enkelt är så utspridda. På Nordirland finns "career teachers" som arbetar i skolan. Nordirland sades ligga i framkant med att producera bra informationsmaterial.

Brexit tillägnades en punkt på dagens program. Föredragshållaren Luke Postlethwaite ansåg att medborgarna nog fortfarande inte riktigt vet vad de röstade kring och vad konsekvenserna blir. Hans förhoppning var att de i framtiden skulle ha en ställning liknande Schweiz eller Norge.

Efter detta var det dags för de deltagande länderna att presentera sig. Sverige var först ut! Jag och Ivana från Göteborg kände inte till varandras närvaro i utbytet, så våra presentationer var

inte samkörda. De kom dock att komplettera varandra väldigt bra, eftersom min var mer generell och Ivanas presentation hade fokus på Vägledningscentrum i Göteborg. Då tydliggjordes det att vägledning i Sverige kan organiseras olika beroende av vilken kommun som ansvarar för den. Glyn Ellis konstaterade att han tyckte att Sveriges organisation liknade den i Skottland.

”e-Estonia”, som Estland kallade sig, visade sig vara i framkant med IKT och skillnaden blev uppenbar i jämförelse med **Tyskland**, som stolt visade upp olika tryckta material som de använde när de informerade sina sökande. Det var fascinerande att höra om Tysklands förbundsstaterna och hur mycket utbildningssystemet kunde skilja sig åt beroende av förbundsstat. Två av de tyska vägledarna arbetade som vägledare för tyska medborgare som går på tyska skolor i andra länder. Det innebar bl.a. att fick åka på besök till dessa skolor för att träffa sina klienter, spännande!

Jag förstod att Sverige ligger långt efter Tyskland och England när det kommer till lärlingsutbildning. Det märktes att vägledarna i Tyskland och England arbetade mycket med sina sökande om val av lärlingsutbildning. Där har vi verkligen ett område att utveckla i vårt land om vi skulle vilja.

Vad som slog mig är att vi vägledare ser på vårt uppdrag likadant, vare sig vi är från England, Estland Tyskland eller Sverige.

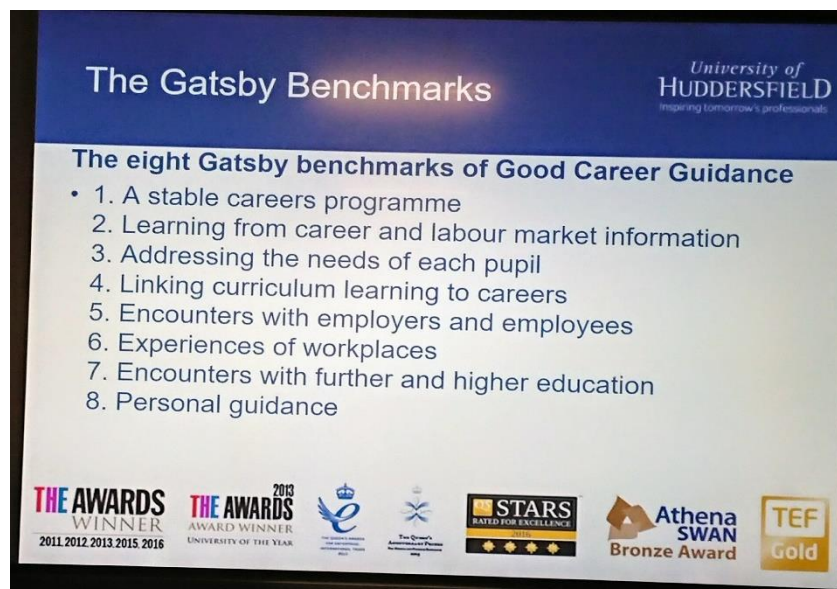
Tisdag – Guidance for Young People

Idag fick vi veta mer om möjligheter för de som inte gick var behöriga för den ordinarie gymnasieskolan. AspireIgen har ett program som heter ”Aspire 2 Work”. De erbjuder yrkeskurser inom ex. restaurang-, bygg eller fordonssektorn. Vi blev bjudna på en delikat lunch på ”The Company Café”, som elever på restauranginriktningen driver. På eftermiddagen fick vi göra ett studiebesök på Barkerend Training Facility. Vi fick en rundvandring och en mycket givande föreläsning av två hängivna lärare som undervisade inom bygg och fordon. De gav konkreta exempel på hur elever utvecklats och lyckats. De tryckte mycket på att det viktiga är inte valet av yrkesinriktning när eleverna går hos dem, det som är viktigt är däremot att eleven utvecklar sina ”soft skills”! Eleverna måste bli anställningsbara. Dessutom såg de till elevernas hela livssituation; det är mycket svårt att lyckas med utbildning om du exempelvis bor i ett tält eller röker hasch.

Onsdag – Guidance at Universities

Vi tog tåget till närbelägna Huddersfield University. Anledningen till att vi besökte just Huddersfield är att de är ett av de fem universitet i England som har utbildning för att bli just studie- och yrkesvägledare. Ett av dessa universitet har utbildningen på kandidatnivå, de övriga har utbildningen på mastersnivå: MA Career Guidance. Jodie Boyd, ansvarig för utbildningen i Huddersfield, berättade om upplägg och innehåll: samtalsmetodik, verksamhetsförlagd utbildning, självreflektion samt statskunskap. Det var som att komprimera vår svenska 3-åriga utbildning till ett år, de allra flesta momenten hon berättade om kändes igen från den svenska utbildningen. Det var också intressant att höra om hur antagningen går till, exempelvis gör Jodie Boyd intervjuer med de som ansöker för att det ska bli ”rätt”.

Vi fick också en genomgång om vad som är på gång inom vägledning i England just nu. De sätter stor tilltro till ”The Gatsby Benchmarks”. Syftet är att göra vägledningen mer likvärdig i landet.

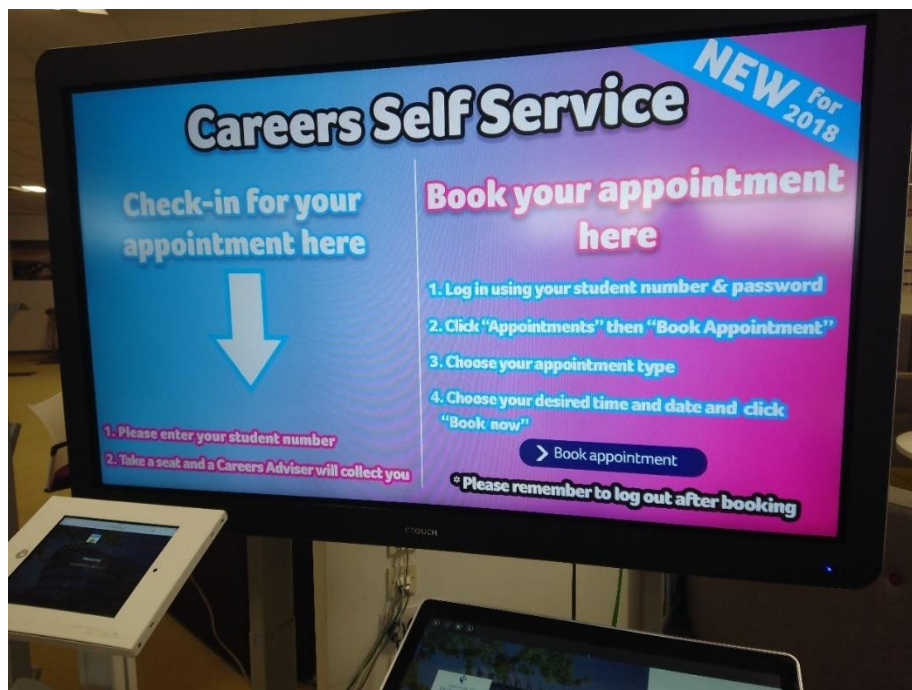
Dessutom ska de i England starta upp en postgraduate utbildning som heter ”Career Leadership”. Syftet är inte att den som går den utbildningen ska arbeta med vägledning rent praktiskt, men däremot bevaka vägledningens intressen på ledarnivå inom skola eller universitet.

Efter lunch fick vi en rundvandring i universitetets ”Careers Centre”. De hade mycket utförlig, pedagogisk information med tips till studenterna.

De hade ett enkelt system för studenterna att boka tid för samtal via webben.

Torsdag – Guidance for Adults

Dagens tema var vägledning för vuxna och vi fick besöka York där AspireIgen har ett vägledningscenter; "National Careers Service Office", som arbetar för norra delen av Yorkshire. De erbjuder opartisk vägledning för främst arbetslösa och de som ansågs vara "at risk". Vissa av deras klienter var också anvisade till dem från motsvarigheten till Arbetsförmedlingen. Det som slog mig var att de hade ett väldigt holistiskt arbetssätt och såg till hela livssituationen. Bl.a. hade de ett program som hette "Lone Parent Mentors".

Eftermiddagen fick vi spendera fritt i York! Mycket uppskattat eftersom York är en vacker stad att ta del av.

Fredag – The Future of Guidance

Glyn Ellis höll i ett seminarium där vi pratade kring framtiden för vägledning. Kommer robotar att kunna ta över något av vårt arbete? Behöver det ses som skrämmande? För vissa människor kan det kanske vara ett enklare sätt att ta del av vägledning om det *inte* är en människa du möter? Ska det vara arbetsgivarnas önskemål och villkor som styr, kan vi få en verklighet där arbetstagarnas behov kommer i första hand istället?

Vi summerade veckan och gavs möjlighet att ge AspireIgen feedback. Vi tackade Suzanne Towler från AspireIgen som på ett utomordentligt sätt höll ihop gruppen genom hela utbytet.

Reflektion av utbytet

Veckan i Bradford var pedagogiskt planerad med ett tema för varje dag. Det jag uppskattade mest under veckan var utbytet med de övriga deltagarna, att få diskutera vägledning ur ett internationellt perspektiv fick mig att lyfta blicken och uppskatta min arbetsvardag än mer! Jag var den enda av vägledarna som arbetade på en skola med min rektor som chef, vilket jag trivs väldigt bra med. Kommer det att få fortsätta så eller kommer Borlänge Kommun att följa Göteborg och vissa andra länder i Europa? Tanken kom oundvikligen. Jag inser också att Sverige satsar förhållandevis mycket på studie- och yrkesvägledning när vi diskuterade de olika ländernas förutsättningar.

Av besöken vi gjorde var det mest givande på Huddersfield University. Det var intressant att få veta mer om den engelska studie- och yrkesvägledarutbildningen. Det ingav också hopp att de planerar för utbildningen "Career Leadership", kanske skulle det kunna vara något för Sverige

att ta efter? Jag tror att det kan vara en väg att gå för att studie- och yrkesvägledning ska få ta plats och få högre status i framtidens skola.

För mig var det första gången jag diskuterade studie- och yrkesvägledning på engelska. Jag lärde mig vilka begrepp som används och det var en större a-ha upplevelse än jag hade förväntat mig! Vistelsen gav mig definitivt självförtroende och mersmak att åka utanför Sveriges gränser å arbetets vägnar igen.

